

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

bóvá a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek. Zápolya-utca 1. szám. A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LALOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy óra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetői irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 208. szám.

Szombat, szept. 12.

A közös minisztertanács.

— Delegációk. — Tisztifizetések. — Bosznia. —
— szeptember 12.

Már hírt adtunk arról a közös minisztertanácsról, amelyet most tartottak a budai királyi várpalotában Aehrenthal báró közös külügyminiszter elnöklésével.

A közel négy óráig tartó beható tanácskozás folytatása volt annak a közös miniszteri értekezletnek, amelyet augusztus 19-én tartottak Bécsben és amely folytatólagosan tárgyalta az akkor szőnyegre került ügyeket.

Legelsőnek a delegációk összehívásáról határoztak. Az egybehívás napjának pontos dátumát ugyan még nem állapították meg, de egyetértőleg azt határozták, hogy a delegációkat október első hetében fogják Budapestre összehívni.

Eredetileg szeptember 25-ike szerepelt az összehívás határnapjául. Az osztrák kormány kívánságára azonban el kellett ezt halasztani, mert az osztrák tartományi gyűlések szeptember 15-én kezdik meg ülésüket és Beck báró ezek közül egyeseknek legkevesebb hat heti tárgyalási időt engedélyezett. Az osztrák tartományi gyűlések, hogy ne a delegációkkal egy időben tartsák tanácskozásait, újabb megállapodás szerint október első egy-néhány napjáig fognak ülésezni, azután pedig januárban gyűlnek össze ismét egy-néhány heti tanácskozással.

A közös minisztertanács tegnap végleg megállapodásra jutott a közös kormányának ama javaslatai tárgyában is, amelyeket a delegációk elé terjesztettek.

Ezeknek pénzügyi része nagyjában a normális szükségletek medrében halad, csak a hadügyi kormány fog egyes magasabb követeléseket támasztani a közös hadsereg és a haditengerészet számára. Ez magától értetődik az utolsó delegációnak ama határozatai után, melyek a tisztifizetések fölemeléséről és a legénységi élelmezés javításáról szólnak.

A javaslatok közt szerepel természetesen a megszállt tartományoknak és a szandzsákban elhelyezett csapatoknak szükséglete is. Ezt az alkalmat ragadta meg Burián közös pénzügyminiszter, hogy a közös minisztertanácsnak boszniai szemleutja alkalmával tett észleleteit előterjeszsze. A török eseményeknek koránt sincs oly nagy visszahatása az okkupált tartományokra, mint ahogy hetek óta hirdetik. A monarchia ama törekvéséről szóló hírek, hogy Boszniát és Herzegovinát bekebelezni akarják, a legendák országába tartoznak. A török megújulás azonban arra fogja bírni a kormányt, hogy gyorsabb tempóban terjeszsze ki a megszállt tartományok autonómiáját.

A mérvadó köröknek már a török események előtt is az volt a szándékuk, hogy kibővítsék az okkupált tartományok lakosságának jogkörét. Egyideig alkotmányt is akartak adni Bosznia-Herzegovinának. Erről azonban, tekintettel a megszállt tartományok közjogi állására és azokra a magyar és osztrák törvényekre, melyek a boszniai és herzegoviniai pénz- és vámrendszerre és az állam egyéb fontos jogi területére vonatkoznak, le kellett mondani. Ennek ellenében megtörtént minden előkészület arra, hogy az egyházak és iskolák, továbbá a városi, községi és kerületi közigazgatás autonómiáját lényegesen kiterjeszsze. A szerb egyházi autonómia már több mint egy éve van teljes érvényben.

A mohamedánok egyházi autonómiájáról folytatott tárgyalások alkalmával akadályok merültek föl ugyan, de ezek sem lényegesek. A konstantinápolyi seik-ülizám azonban az egyházi autonómia ezen kérdésében oly előzékeny magatartást tanusított, hogy most már befejezett ténynek tekinthető a megszállt tartományokban lakó mohamedánok egyházi autonómiája. A városi és községi autonómia most folyó szervezését nyomon követi majd a köröké vagy kerületeké, a lehető leggyorsabb

tempóban és a lakosságnak arra hivatott elemei valláskülönbség nélkül bevonulnak az autonómia hatáskörébe. A megszállt tartományoknak közjogi viszonya azonban a monarchiához a régi marad.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.
Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

Falk.

Ezt a rövid nevet elég címnek ideírni, mert Falk Miksa nevével fogalomnak lehet mondani s Falkkal egy fogalom hanyatlott most a sirba. Nemesak egyéni és publicista kiváltsága s nem pusztán, hogy e kiváltság mekkora szerepet s mily díszes polcot juttatott neki a közéletben — nem ez teszi markáns kis alakját külön alkalmakként az utóbbi félszázad történetében. Ilyen értéknek — bármily nagy volt, — ilyen pályafutásnak — bármily tüneményes volt — kifogyhatatlan gazdagságu népiünk, bizonyára ezentúl sem lesz híjával. De amilyen a Falk szerepe volt, olyan nem igen fordulhat többé elő a mai világban, jóban, rosszban nagyobb vonásu mai életünkben. Ezt a szerepet — a múlt század hatvanas éveire gondolunk, mert ez volt a Falk legfényesebb kora s értékes munkásságának leg-gazdagabb ideje — ezt a szerepet a mai ivadékunk még elmagyarázni is nehéz. Képet sem igen talál az ember az érzékeltetésére, legfeljebb távolról vettét, amelyet azonfelül még toldozni-foldozni kell, hogy kifejező legyen s félre ne értessek.

A politika nagy gályáján dolgozó vezető, kormányzó férfiak mellett olyan révkalauz-felének lehet leginkább rajzolni. Mikor a gályának a kikötőbe kell vonulnia, a kapitány, ki a nyílt tengeren élet-halál ura, a hidra maga mellé veszi az egyszerű, az okos, a mindent és mindenkit ismerő révkalauz s hagyja, hogy kis gőzösével az vontassa be a nagyot a révbe. Ilyen révkalauz volt Falk az ötvenes és hatvanas évek nemzetépítő politikájának — nem vezér, nem kapitány, de éppen a legválságosabb napokban és helyzetekben a

A „TORONTÁL“ tárcája.

A visszautasított paradicsom.

Egyszer, amint ábrándoztam, egy alak jelent meg előttem; miután bábra öltözött fiatal nőhöz hasonlított, tüstént felismertem, hogy angyal.

— Szép angyal — mondtam — ugyan mivel érdemeltem az örömet, hogy fogadhassalak ilyen éjjeli órában ebben a szobában, hol még szerelmes hajzatok illatai kóvályognak, ez ágy közelében, hol nem emlékszem rá, hogy valamit tettem volna, ami a mennyei szellemek kegyét kiérdemelte volna. Nem érzed itten a bűn zavarba ejtő szagát, melynek sértenie kell tömjénhez szokott orrcimpáidat? Az istenért, ne közeljél az íróasztalomhoz, hol talán egy pár szép leány arcképét fogod látni, kik pusztán csak a ruha emlékébe s az ing sajnálatába vannak öltözködve. Ami a könyvtáramat illeti, óvakodjál onnan könyvet kikeresni, nem találnál ott mást, mint keserű és bánatos költeményeket, melyeket mosolyogva olvastam és örült regéket, melyek buskomorságba ejtettek.

Az angyal így felelt:

— Ne erőlkdjél nekem tanácsokat adni. Ha a hozzám hasonlók, vagy magam emberekhez lépünk be, tudjuk, hogy mit kell csinálnunk. És éppen úgy ne hozzon zavarba megtudnod, mely erényekkel érdemelted ki látogatásomat. Mi mint mindenhatók, sokszor megengedjük magunknak a szeszélyt, hogy kegyünkbe fogadjuk azokat, kik legkevésbé látszanak méltóknak könyörüle-

tünkre; és a mindenhatóság nem jár egy kis fantázia nélkül.

Szót fogadtam és nem szóltam semmit, nem érezvén erőt magamban vitatkozni a megjelenéssel, mely olyan tökéletesen hasonlított egy fiatal nőhöz.

— Azért jöttem, — folytatta az angyal — hogy megkérdezzem tőled, szeretnél-e bejutni a paradicsomba egész egyenesen, a halál és a temetés hiu formalitásai nélkül?

Elképzelték, hogy ez az ajánlat a lehető legkellemesebb volt rám nézve; mindig hő vágyam volt szemlélni a mennyég fenséges fényességét.

— Induljunk tüstént, — mondtam. S alig mondtam ezt ki, léggömb alakjában rózsaszínű felhő szállt le a szobámba a ketté nyílt menyézetten át; a kosár, elég nagy, hogy két személy foglaljon benne helyet, napsugarakból volt fonva. Amint helyet foglaltunk benne, az angyal és én, „Ereszszték fel!” mondta a láthatatlan szolgálónak és szédületesen emelkedtünk az éj kékes komor magányában.

S míg az emberi lakások lassankint a ködös távolba veszttek:

— Szép angyal, — kérdeztem — valóban olyan pompás a paradicsom, mint ahogy mi álmainkban képzeljük? Beszélj, oh mennyei kalauzom! Mondd el nekem a csodás dolgokat, melyek szemeimre várakoznak, az örömeiket, melyekben lelkemnek része lesz.

Az angyal ezt a feleletet volt kegyes adni: — Az emberi nyelv semmi szava nem képes kifejezni a paradicsomi otthon örök csodáit. Ha sikerülne is neked olyan csodakertet képzelni

magadnak, melynek a földje olyan színű és átlátszó lenne, mint a nyári nap, hol az összes virágok a liliumnál tisztább szüzek lennének, hol a levegő gőzített gyöngyöből lenne, chimérád olyan távol maradna a fenséges valótól, mint a hogy a téli fekete éjfel egy áprilisi hajnaltól elüt! És amit még sokkal lehetetlenebb előérezned, az az a végtelen, örök, változhatatlan öröm, mely elfog és áthat, amint átled a fenséges küszöböt, mihelyt egyikévé leszesz a tiszta lángoknak.

Ezek a szavak megkettőztették türelmetlenségemet. „Siessünk, siessünk!” mondtam. De észrevettem, hogy a léggömb — már túl voltunk az első csillagokon — nem száll többé felfelé s mozdulatlan marad a mindenségben.

— Oh! Mi történik? — kérdeztem.

— Látom már, hogy mi, — mondta az angyal, — nagyon nehéz vagy.

Miután nem vettem időt magamnak, hogy ez égi utra öltözködjem, nem volt módomban kidobálni a ruháimat a kosárból.

— Különb, — mondta az angyal, ki olvasott a gondolataimban, — annak semmi haszna sem lenne. A súly, mely szállásunkat gátolja, nem anyagi súly. Ha fel akarsz jönni, le kell ráznod magadról a becsvágyat, a dicsőség és gazdagság sóvárgását, mely a föld felé húz.

Tagadhatatlan, hogy nagy önmegtágadásomba került engedni a kalauzom tanácsának. Melyik költő nem ragaszkodik a chimériához.

A paradicsom után való esengés azonban diadalmaskodott bennem minden más vágy fölött. Elszántan dobáltam föld felé gőgömet, hirnébe, gazdagságba vetett reményeimemet. És a léggömb legott emelkedni kezdett.

kapitányokkal felére s ötlük a legjobban megbecsült munkáju és szerepü. Nemcsak népszerűvé tenni, de a néppel, a közönséggel összefüggésbe hozni, földivé, hétköznapivá, e világból valóvá tenni segített Falk a nemzeti ellenzék politikáját.

Láttuk Falkot is törvényhozó és külpolitikai és fináncpolitikai pozíciókon is emberül megállania a helyét. S láttuk, hogy ahhoz, hogy valaki a kis dolognak nagy művésze legyen, magának nem szabad sem kicsinynek, sem kicsinyesnek lennie. Falk egész ember volt, kemény ember és okos ember, nemcsak tehetség, de egyéniség is. Valaki volt, — sokkal inkább valaki, hogysem gondolattalan frázisokban kéne elparentálni. Nagyon jelentős férfi volt s hézag csak azért nem marad utána, mert egyfelől minden munkáját emberül ellátta, másfelől, mert az idők is megváltoztak s elmúlt velük annak a szerepnek szüksége vagy lehetősége, melyet Falk a nemzet nagyjai oldalán e helyhez méltóan töltött be.

De emléke megmarad e szerepnek s megmarad emléke az első modern magyar újságírónak az újságírók számára pedig az első modern, újságírói pályafutásnak. Kisebbitése volna Falk közéleti jelentőségének, ha az újságírók elállnának s maguknak külön keriténék holt mesterük ravatálát. De mint ahogy Falknak minden szerepe és küldetése velejében újságíró volt, csendes elmúlása a legtöbb kegyeletes fájdalommal a magyar újságírásban váltja ki.

— **Személyi hir.** Botka Béla főispán hivatalos útjáról, Budapestről visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Rendkívül megyei közgyűlés.** Torontál vármegye törvényhatósága szeptember 22-dikén rendkívüli közgyűlést tart, amelyen kitűzi az őszi rendes közgyűlés határnapját. A megyei közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés e hó 19. és 21-én délután fél 4 órakor lesz a főispáni kisteremben.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város iparhatósága ma délelőtt fél 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. A mai ülésen a Benó Testvérek cég a tervbe vett cipőgyár létesítéséhez kapták meg a telepengedélyt, míg Gatyanszki Momir szatócsüzletre, Bergkessel János pedig bádigos mesterség folytatására kapott iparigazolványt. Az iparhatóság ezeken kívül még több folyó és panaszos ügyeket is intézett el.

— **A közig. bizottság ülése.** Torontál vármegye közigazgatási bizottsága szeptember 14-én, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja a vármegyeházán szeptember havi rendes ülését.

— **Beszűntetett közig. gyakornoki állás.** A vármegyénél, tekintettel arra, hogy a közigazgatási fogalmazó gyakornokok száma felette nagy egy közigazgatási gyakornoki állást beszűntettek s helyébe egy új másoló-díjnoki állást szerveztek.

— **A kulturegyesület tankönyve.** A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület által idegen ajku felnőttek oktatására szolgáló tankönyv-pályázat ügyében kiküldött szakbizottság ma délelőtt 11 órakor tartotta döntő ülését az Eötvös-utcai elemi iskola igazgatói irodájában. A kiküldött bizottság, melynek tagjai Bányai

Jakab, Rózsa Ferenc és Wégling István, a pályázat eredményéről szóló jelentésüket a kultur-egyesület igazgatósága elé terjeszti, amely legközelebb tartandó ülésén hirdeti ki a pályázat eredményét.

— **Utóállítás.** Október hó 21-én délelőtt 9 órakor a Rezső-laktanyában utóállítás lesz, a melyen az összes korosztályba tartozó állás-köteleseknek jelentkeznük kell.

— **A kivándorlás Torontálból.** Az utóbbi időben ismét emelkedik a kivándorlók száma Torontálból. Az emberek az aratás után pénzhez jutva, azt a tengerentuli utra használják föl. Így augusztus hónapban a vármegye alispánja 308 utlevelet adott ki 544 személy számára s ezek közül augusztusban 127-en már ki is mentek Amerikába. Emellett azonban a visszavándorlás sem csökken s jóval nagyobb arányu, mint tavaly ilyenkor, amennyiben most augusztusban 252-en (191 férfi 61 nő) vándoroltak vissza Amerikából, ami annak a bizonyossága, hogy Amerikában még mindig tart a súlyos gazdasági válság s a kivándorlók biztos nyomorúságnak mennek ki Amerikába.

— **Házinyul-kiállítás Lovrinban.** Báró Lipthay Frigyesné aláírásával ma egy megkeresés érkezett a főispánhoz, amelyben tudomására adják, hogy Lovrinban október hó 24-én és 26-án az ottani Margit-népkertben a házinyul-tenyésztők országos egyesülete, a lovri baromfi-tenyésztők közreműködésével kiállítást rendez, egyben kéri a főispánt, hogy a kiállítás védnökségét fogadja el. Botka Béla főispán válaszában kijelentette, hogy a kiállítás védnökségét elfogadja.

— **Ujoncok bevonulása.** A közös hadügy-miniszter az ujoncok bevonulására vonatkozólag rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a közös hadsereg kötelekébe tartozó haditengerészek és egyéves önkéntesek folyó évi október hó 1-én, a póttartalékosok október 3-án, a többi fegyvernemhez tartozó ujoncok pedig október hó 6-án tartoznak csapataikhoz a szolgálat megkezdésére bevonulni. A honvédelmi miniszter rendelete szerint a honvédség kötelekébe tartozó ujoncok október hó 6-án vonulnak be. A póttartalékosok bevonulásáról a rendelet nem intézkedik.

— **Ismeri a Fektort?** Ez a különlegesség — szabadalmazva van az egész világon és elsőrendű orvosok, tanárok ajánlják — mint kiváló hashajtószert. Háztartásokban legyen mindig Fektor az egyetlen hashajtó limonádé. Hatása gyors és biztos. Úvege 80 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban és nagyobb kereskedésekben.

— **Meggyilkolt községi bíró.** Véres eset hírt vesszük Nagymargitáról. Paszkula Péter ujonc ugyanis tegnap délután 4 óra tájban a nagykorosmában ittas állapotban duhajkodott. A duhajkodás már-már veszedelmes színezetet kezdett öltetni, midőn megjelent a korcsmában a község bírája, Paszkula Mojsze s felszólította a legényt, hogy viselje magát tisztességesen. A regrutának nem tetszett a polgári hatóságnak ez

szemeim egészen elvakultak tőle. Ki merne próbálni beszélni erről a lángolásról, mely borzasztóbb a villámnál és kedvesebb a fehér rózsá nyílásánál? És belebb a nyitott ajtóknál láttam az angyalok titokzatos elvonulását. Tüstént bejutok az örökös örömök fenséges honába!

Egyszerre azonban észrevettem, hogy a léggömb ilyen közel az isteni küszöbhez, nem emelkedik többé. Keserű kétségbeesés vett rajtam erőt.

— Nem dobáltam-e ki már mindent a kosárból? kérdeztem; semmi hiu vágy nem maradt többé bennem!

— Még mindig nagyon nehéz vagy pedig, mondta az angyal, mert még megmaradt benned...

— Ugyan mi? kérdeztem nyugtalanul.

— Megmaradt a szived legmélyén egy kis leánykának az emléke, ki elfordította a száját a tiedtől az erdő szélén egy nyári este, mikor tizenhat éves voltál! Nos, dobd ki ezt a súlyt is, mint a többit. Lásd, mint ragyog a paradicsom!

Nemet mondtam.
Ekkor az angyal egy bösz intésre örült sebességgel röplétem lefelé a fényen és sötétségen át a föld felé. Rémulten, összetörve, talán haldokolva zuhantam le, de boldogan, hogy megöriztem emlékémet a kis halvány szöke leánykának, ki megtagadta tőlem az ajkait egy este, mikor tizenhat éves voltam, az erdő aljában, hol épen nem nyílt ki első szerelmem csipkerózsája.

Armand Silvestre.

a beleavatkozása s hangoztatta is, hogy neki már csak a király parancsol, nem pedig a bíró. Ebből azután heves szóváltás és esetepaté keletkezett, amelynek a vége az lett, hogy a duhaj legény kést rántott s oly szerencsétlenül döfte azt a bíróbá, hogy az nyomban összeesett s egy-két óra múlva meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták. Az eset megvizsgálására Benedek Jenő vizsgálóbíró és Czenger Nándor kir. ügyész ma Nagymargitára utaztak.

— **Az aranykereszt.** Kálmán Istvánné muzslyai lakosnő a napokban idebenn járt a hetivásáron s találkozott két magyarszentmihályi asszonyösmérsével, Fenyvesi Máriával és Horvát Juliával. Szokás szerinti két asszony kérdezősködött tőle, hogy mi járban van, mire Kálmánné elmondta, hogy az ékszerésznél járt, akitől 3 darab nyakbavaló keresztet vásárolt. A két asszony kíváncsian nézegette a kereszteteket majd visszaadták a zárt dobozt Kálmánnénak, aki azt csak később nyitotta fel s ekkor látta, hogy az egyik kereszt hiányzik belőle. Összejárta az egész hetipiácot, de a két szentmihályi asszonyt már nem találta sehol, miért is az esetet feljelentette a csendőrségen. A csendőrök nyomban üldözőbe vették a két asszonyt, akit sikerült még az országuton utólni, amint egy Hablik nevű ember kocsián igyekeztek hazafelé. Révész János csendőr a kocsit megállította s nyomban megmotozta a két asszonyt. A csendőr a keresztet meg is találta a kocsifenekén a podgyász alatt, ahová valószínűleg Fenyvesiné rejtette. Most folyik ellene a vizsgálat.

— **Tragikus kocsizás.** Megrendítő kettős szerencsétlenség esete tartja most izgatottságban Rudna község lakosságát. Zsidó Péter ottani gazdálkodó családja tegnapelőtt este 8-9 óra tájban ugyanis egy megrakott szekéren hazafelé igyekezett. Utközben az egyik gyerek, az egyéves Péter lecsuszott a megrakott szekérről és oly szerencsétlenül esett, hogy nyomban meghalt. A szerencsétlenség Bugarszki Tima kocsist annyira megrendítette, hogy hirtelen megőrült, úgy hogy most őrizet alatt kell tartani. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

— **Vizbefut kis fiu.** Törökbecséről jelentik, hogy Juhász Mihály ottani uszómeister Péter Pál nevű hároméves kis fiacskaja játék közben a Tiszába esett s a vizbefut. A szerencsétlenség tegnapelőtt délután 3 órakor történt s a kis fiu holttestét sikerült később a vízből kifogni.

— **Az anyák figyelmebe.** A drága városi tej, akármilyen hatóság ellenőrzés alatt áll is, ritkán ment a bakteriumoktól, sajnos, elég gyakran hamisított és különösen csecsemők számára nem elég egyforma. Mi az anyának kötelessége, aki hármely okból gyermekét nem szoptathatja? Keressen egy olyan táplálékot, mely a csecsemő-gyermek táplálásához szükséges alkotórészeket tartalmazva. Ennek a mindenesetre nehezen teljesíthető követelménynek tökéletesen megfelel a Nestlé gyermeklisztje, mert abszolút csirmentes, teljes alpesi tejet elengedő mennyiségben tartalmaz és elkészítéséhez nem kell más, mint víz. Egy, legalább is 25 adagot tartalmazó doboz ára 1 korona 80 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban.
Dr. A. S.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Busch György, rk. géplakatos és Kehler Rozália rk. — Gluvakov Sándor, gk. napszámos és Odzsin Janka gk. — Steyer Fülöp, rk. kereskedő és Schneider Mária gk.

Születések: Krick Károly, rk. szabó, leánya. — Mateics Vitályos, gk. napszámos, fia. — Turinszky Tivadar, gk. kereskedő, fia. — Belics János, gk. napszámos, leánya. — Moldován Béla, gk. téglaverő, leánya. — Miátov Miklós, felekezeten kívüli földműves, leánya. — Mikolet János, rk. napszámos, leánya. — Szalma István, rk. napszámos, leánya. — Todorov Lyubomir, gk. földműves, leánya. — Mirkov Szvetozár, gk. napszámos, leánya. — Minja Velimir, gk. napszámos, leánya. — Jägl Péter, rk. géplakatos, fia. — Klopp Antal, rk. géplakatos, leánya. — Pollinger János, rk. kőműves, fia. — Dimov Mihály, rk. juhász, fia. — Bars János, rk. téglaverő, 1 fiu, 1 leány. — Kovács Mihály, rk. napszámos, leánya. — Mutz Iván, gk. földműves, leánya. — Csabafi Arnold, rk. törvényszéki irnok, leánya. — Mirty Dusan, gk. napszámos, leánya. — Dr. Stern Lázár izr. ügyvéd, fia.

Halálozások: Kittel Anna, rk. 1 éves, bélhurut. — Csaorgov Illés, gk. 58 éves juhász, billentyük elégtelensége. — Temerinszki Istvánné, gk. 23 éves, tüdővész. — Özv. Kolleth Jánosné, rk. 76 éves, aggkór. — Papp Antal, ref. 48 éves napszámos, tüdővész. — Dragosev Mátyás, gk. 73 éves napszámos, veselob. — Tóth Má-

Bár még nagyon távol voltunk a fenséges céltől, szelid fehér fény főröszlött és bűvölt el. Kijutottunk a földi homályból, ez itt már a valódi menny kezdete volt. A fényben, mely folyékony ezüsthől látszott allani, nagy halvány gomolygók uszáltak hallgatagon.

A levegő, melyet beszívtem, folyt a számba, a tudómba, a szivembe mint valami langyos elbűvölés. Oh minő mámor fog el mindjárt magában a paradicsomban, miután távol közelsége is már ilyen kéjbe ringat.

De nyugtalanokdva vettem észre, hogy a léggömb már megint megszünt emelkedni.

— Látom már, hogy mi, mondta az angyal; még mindig nagyon nehéz vagy.

— Nem vetköztem-e le becsvágymat, dicsőség és gazdagság utáni szomjamat?

— Igen, de a lelked mélyén emberi szerelemek emlékei élnek, nem feleddted el a szép bűnösök nevetését, csókjait; a gyöngéd sajnálkozások huznak a föld felé.

— Hogyan, hát rólatok is le kell mondanom, édes szeretkezések, lágy ölelések, rólatok is nyitott keblek, felbontott hajak emlékei, rólatok is hálósobámban kéjes éjjeleken felhangzott susogások!

Nos, hogy méltóvá tegyem magamat a paradicsomra, ráállottam e kegyetlen áldozatra is; a sötét mélységbe dobáltam kedvességteknek emléket rózsás ajkak, duzzadó keblek. És a léggömb emelkedni kezdett, mintegy örömben ujongva az egyre tündöklőbb fényáradatban.

Oh, felséges látvány! Láttam végre a hasonlíthatatlan otthon gyémántkapuit! Itt volt a paradicsom fölöttem, egészen közel; emberi

tyásné, rk. 59 éves, tudóvsz. — Derler Józsefné, rk. 59 éves, tudóvsz. — Milankov Tivadar, gk. 68 éves napszámos, ütőérelmeszesedés. — Özv. Piszár Jakabné, gk. 59 éves, ütőérelmeszesedés. — Temerinszki Natália, gk. 5 hónapos, életgyenge.

Egy népszer. A „Moll-féle sóborszesz“ által a betegeknek egy époly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik köszvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. (c)

Heti rovat.

Szeptemberi hangulat.

— szeptember 12.

Kisasszony napjával ránk köszöntött az őszi hangulatba merül s az enyészeti gondolata világfájdalmas hurokat pendit meg lelkében.

Igaz ugyan, hogy még szinte nyári meleggel füt bennünket az égről a földgolyóbis kályhája, de ez csak olyan ravasz fondorlat, amelylyel leplezni igyekezik a hamvadó tüzet, akár csak valamely kiérdemesült Don Juan. A sugarak is ragyogással töltik el a levegőt s tündöklő fényt és színeket szórnak szét, de ez mind csupa hamisság, színpadi világítás és festék, amely mögül előtör a diszletek rozogásága, a poros deszkák kopott fakó színe . . . Esténként éles hideg borzongat meg bennünket, a mezőkön a tarló sarga színe ötlük a szemünkbe s a szél hordja szerteszt a száraz avart, amely minden napsugaras ragyogást lecáfolva zörög a lábaink alatt. Söt már megüti a füleinket egynehány csupasz ágak halotti éneke, amint az őszi szél összeveri őket . . . Még nyílnak a kertben az őszi virágok is, de a verőfényben megjelenik a téli enyészeti első fehér színe is azokban az ezüstös szálakban, melyek könnyedén, bájosan uszkálnak előttünk mindenfelé. Ökörnyálnak nevezik ugyan ezeket a nép, de voltaképpen pókhálószálak, amelyeket több pókfaj ereszt, hogy ezeknek segítségével a levegőbe emelkedhessenek s a levegő mozgásával olyan védett helyekre juthassanak, ahol biztos téli szállást találhatnak. Így szól legalább a természettudomány s mi bárhogyan is szeretnénk csodás tündérmeséket szólni az ezüstös szálakból, a hűvös szél szétfujja ábrándjainkat s eszünkbe juttatja — a fütést, a drága fát, a szívet s egyéb más téli sivárságokat. És sóhajtozva tapogatjuk utána nyomban a zsebeinket, amelyek haj, olyan üresek sok-sok százezernél és különösen a boldognak nevezett családapáknál, akiket a nyári fürdőzés és utána az iskola teljesen kifosztott.

Mert a beiratásokon is tul vannak immár a boldog családapák. Nagy csaták és harcok, vagy legalább is életveszélyes tolongások folytak le az elmúlt héten s akinek a sulyos tandíjak, beirási díjak, illetek és más egyéb tanügyi adónemek után maradt még valami a zsebében, azt otthagyja a könyvkereskedésekben, a papiros üzletekben, ahol a legeslegujabb és legeslegbővítettebb kiadású iskolakönyveket s különböző vonalású irkákat és füzeteket kell beszerezni. Mert nagy fontosságú, korszakalkotó pedagógiai újítás a könyvekben az, hogy a tavalyi első olvasmány, az új könyvben a második, vagy pedig az irkában a vonalak egy milliméterrel szélesebbek, avagy keskenyebbek mint tavaly, sőt mi több, a margó vörös vonala is keskenyebb, vagy szélesebb, mint tavaly.

. . . Az iskoláról szólván, önkéntelenül a toll alá kívánczik a nagybecskereki főgimnázium tanárválsága. A város nagykegyesen helyettesnek alkalmaz két üres tanszékre hosszú esztendőig tanuló tanférfiakat és szörnyen esodálkozik, hogy az új tanárok, dacára a zsiros néhány száz forintos fizetésnek, nem jelentkeznek s a diákok egyrésze még ma se hallott az iskolában a matematikáról vagy történelemlről. Ezért ugyan a diákok egy csöppet sem haragszanak, különösen ami a matematikát illeti, a végét azonban a szülők siratják meg a csemeték kemény vonású szekundái révén. Lázassal sürgönyváltás folyik most új tanárokért, holott

ezt sokkal kisebb zavar nélkül lehetne megoldani, ha nem ideiglenesen helyettes, vagy helyettesen ideiglenes tanárokat alkalmazna a város, hanem mindjárt legalább némileg biztosított állást nyújtana. Akkor nem hagynák itt olyan könnyen, akár az év elején, akár évközben a tanárok bizonytalan állásukat biztos állásokért, a melyeket ezalatt másutt kapnak. No de talán majd okulnak ezen az intézők, mert nálunk néha szoktak okulni az emberek a maguk kárán.

. . . A héten valahol tűz volt a városban s a szeptemberi hangulatban a krónikás észre vesz olyat, amire a balzsamos, búbajos májusban fittyet se hány. Így látja az ember, hogy micsoda sötét állapotok uralkodnak egy állítólag kulturált államban, ahol a tűzoltás olyan kezdetleges nivón áll. Ez az óriási fontosságú intézmény, amely az ország lakosságának vagyon, sőt életbiztonságát volna hivatva védeni, ahelyett, hogy egy pompás a legnagyobb gondnal szervezett és a legtöbb legtehetőbb technikával felszerelt állami intézmény lenne, még mindig csecsemőkorát éli ország-szerte. Néhány lelkes ember szervezetlen gyöngesége áll szemben a pusztító elemmel, ahelyett, hogy egy kitűnő tűzoltóhadisereg hálózná be az országot. Elnéztem, hogy a vészharang riasztó hangjára mint szaladnak még az utcán öltözködve a szegény önkéntes tűzoltók a város másik végére, hogy mire odaérjenek, ne tudjanak oltani, mert nincs víz. Az előfogatos nem bírja keshedt lovait kellő időre megmozdítani, vagy pedig fuvarban vannak s mire összeszedi őket, leégnek akár az egész város. Micsoda mélység rejlik abban, mikor a védekezés attól kénytelen függni, hogy az előfogatos rendben van-e, vagy sem? Mikor jut el Magyarország oda, hogy az adómilliókat nemcsak paradéra, hanem az adózók igazi védelmére fordíthatja?

. . . A sok kesergés után bizony kedve volna az embernek mulatni is. Elvégre szüretelnek, a szőlők döntik a nedűt és talán soha annyit felt boroshordó nem gurul a pincékbe, mint ma. Ej, haj, micsoda murik következnek ebből. Mekkora kurjongatunk és mekkora fogunk inni a sok borból — a haza üdvére. Mert a haza üdvéért nagyokat tudunk inni és kurjantani. Ennivalónk ugyan nem lesz, de hátha talán berugva majd átaludhatjuk a telet. Mert jőzán fejfel nem jó lesz megérni . . . **Krónikás.**

TÁVIRATOK

A király Veszprémben.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király szept. 15-én, kedden délután 1 óra 30 perckor a déli vasuti pályaudvarról külön udvari vonaton Veszprémbe utazik, hogy részt vegyen a dunántuli nagygyakorlatokon. Székesfehérvárott a király néhány percre megáll, amely alkalomból öt ott ünnepélyes fogadtatásban részesítik.

A király uralkodói jubileuma s a magyar törvényhozás.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi az az akció, amelyet Széll Kálmán folytat az irányban, hogy a magyar képviselőház és főrendiház küldöttségileg üdvözlje a királyt hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából. Az üdvözlést az alkotmánypárt és a néppárt rokonszenvvel fogadja, a függetlenségi párt nagy része azonban ellenzi. A tisztelgés mindazáltal meglesz, sőt résztvesznek a deputációban a függetlenségi párt tagja közül is többen.

Mária Valéria főhercegnő elutazása.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mária Valéria főhercegnő ma gyermekeivel együtt elutazott Budapestről.

Aehrenthal és Schönaich utja.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Aehrenthal báró közös külügy és

Schönaich báró közös hadügyminiszter ma Budapestről oda visszaérkeztek.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma a pénzügyminiszteriumban felkereste Wekerle Sándor pénzügyminisztert s vele hosszasan tanácskozott a horvát ügyekről.

Falk Miksa temetése.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Falk Miksát, az elhunyt nagy publicistát ma délután 3 órakor temették el Dorottya-utca 14. számú lakásáról, óriási részvét mellett. A temetésen résztvettek a politikai világ kitünőségei, az újságírók és újságírói testületek, valamint számos más testület és vállalat küldöttei, azonkívül rendkívül nagy közönség. A beszentelést a lipótvárosi plébános véggezte nagy segédlettel, mely után az elhunytat kivitték a kerepes-úti temetőbe, ahol a főváros adományozta diszsihelyen helyezték örök nyugalomra.

Bánffy Dezső állapota.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A néhány nap óta betegen ágyban fekvő Bánffy Dezső báró állapotában javulás állott be, azonban az ágyat még néhány napig nem hagyhatja el.

Betiltott szocialista felvonulás.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A magyarországi szocialdemokrata párt holnapra az országos katolikus nagygyűlés alkalmából tüntető felvonulást hirdetett. A népgyűléssel összekötött felvonulást bejelentették a főkapitánynak, Boda Dezső főkapitány azonban a felvonulást betiltotta, illetőleg nem vette tudomásul, a katolikus nagygyűlésre való tekintettel. A szocialdemokrata párt most falragaszokon tudatja ezt a munkásokkal s egyuttal felhívja őket, hogy holnap délután az Andrássy-utra monstre-sétára gyűljenek össze.

Az orosz külügyminiszter Berlinben.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, a „Novoje Vremja“ című lap jelentése szerint Iswolsky orosz külügyminiszter októberben Berlinbe utazik Bülow német kancellár látogatására.

Nagy erdőégés.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Lippáról sürgönyzik, Keszinecz község közelében 100 hold erdő lángokban áll. A hatóságok a környékbeli összes községek lakóit kirendelték a tűzveszedelem meggátolására.

Alkotmány Egyiptomban.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kairóból érkezett jelentések szerint a nacionalisták ott Khedive hétfői bevonulása alkalmával a kibocsátandó alkotmány érdekében nagyszabású mozgalmat készítenek elő.

Kolera Oroszországban.

Budapest, szept. 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, ott a kolera nagy mértékben terjed. A legutolsó héten szeptember 11-ig 115 megbetegedés és 26 haláleset történt.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 23 10— — Buza (októberre 1908.) . . . 22-62— — Rozs (októberre 1908.) . . . 18.74— — Zab (októberre 1908.) . . . 15-86— — Tengeri (októberre) . . . 14-72— —

Közgazdaság.

A „Hermez” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalmról és a pénzpiacról.

Budapest, szeptember 10.

Kiindulva a berlini és párisi tőzsdék szilárd irányzatából, az értékpapírpiac nálunk is megszilárdult igen élénk forgalom mellett. Ugy a pénz-bőség, valamint külföldi fedezések hozzájárultak ahhoz, hogy a nemzetközi papírok már a hét elején árban igen emelkedtek. A közönség érdeklődése napról-napra növekszik és a helybeli bankok kivétel nélkül nagyobb vételekkel voltak megbizva.

A bankok félelmi mérlegei kedvezőbbek lévén a tavalyiaknál, úgy az osztrák hitel, valamint a magyar általános hitelbank, pesti magyar kereskedelmi bank és magyar leszámítoló és pénzváltó-bank részvények a múlt héten, mint alanti táblázatban látható, jóval magasabban zárulnak.

A gépgyári részvények közül az érdeklődés főleg a Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár, Danubius hajógyár és fegyver és gépgyár részvények felé irányult, melyek a jövőre nagy megrendelésekkel vannak ellátva. Kőszénbánya részvények közül a salgótarjáni kőszénbánya és az északmagyarországi kőszénbánya részvényekben igen élénk forgalom volt és ezek árfolyama tetemesen csökkent.

Vasértékek közül a rimamurányi vasmű részvények képezték kereslet tárgyát.

A külföld részére úgy az első magyar általános biztosító, valamint a Pannonia viszontbiztosító részvények keresettek. Miután igen sok iparvállalati részvény, mai árfolyamuk és a legutóbbi osztalék alapul vétele mellett, az 5, sőt 6%-nál magasabb kamatozást nyújt, további emelkedése várható.

A közlekedési vállalatok közül az osztrák-magyar államvasúti részvények a 700 kor. árfolyamot érintették.

A közönség kezd apró sorsjegyek iránt is érdeklődni és ezek olcsó árfolyamait vételekre használja fel.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	szept. 3.	szept. 10.
40% magyar koronajáradék	93—	93-05
magyar hitel részvény	743-25	750-75
osztrák hitel részvény	634-75	645-75
osztrák-magyar államvasút-részvény	692-25	700—
pesti magyar keresked. bank részvény	3330—	3395—
magyar leszámítoló és pénzv. részv.	472-75	481-75
Pannonia viszontbiztosító részvény	2187-50	2220—
első magyar ált. biztosító társasági részvény	9750—	9925—
fegyver és gépgyár részvény	282-50	294—
rimamurányi vasmű részvény	558-25	560-75
salgótarjáni kőszénbánya részvény	584-50	593-50
északmagyarországi kőszénbánya r.	266—	277-50
Danubius hajó és gépgyár részv.	226-50	231—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Tisztaságaért 30.000 korona kezesség.

Többet észszel mint erővel!

Schicht-szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményezték, hogy Schicht szarvasszappana minden vízben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habosodik; könnyen hatol a szövetbe, meglepő gyorsan oldja a szennyet, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT szarvasszappana teljesen

tiszta és ment maró anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobb anyagokból készült. Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a fürdő és éjszakai mosolásra és minden háztartásban — jelentős időt, munkát és pénzt.

609d-4. to

Nyomdásztanulónak jobb házból való fiu azonnal felvétetik.

Egész uj, nagyon elegáns

G i g g

(ló csapában jár) szerszám-mal együtt

olcsón eladó.

SCHICKEDANZ, Écska.

Telefon 5. szám.

837-1.1

Pályázat.

A nagybecskereki r. kath. árvaház-egylet által fentartott árvaházban betöltendő az **árva-atyai állás**. Az árvaházba egyelőre 12—15 gyermek lesz felvéve.

Kötelessége a tanköteles koru gyermekeket otthon töltött idejükben szeretetteljes házi nevelésben és gondozásban részesíteni, számukra főzni, őket tisztán tartani. A gyermekek a közeli állami iskolába járnak. Az élelmestést az egylet házilag eszközli.

Fizetése 500 korona készpénz, előleges havi részletekben fizetve, lakás, fűtés, világítás, mosás, a maga és neje részére élelmestés.

Pályázhatnak nyugalmazott tanítók, tanítónők és okleveles óvónők.

Pályázati határidő **szept. 25.** Az állás október 1-én elfoglalandó. Bélyegtelen kérvények, okmányokkal felszerelve. **Franz József László** árvaház-egyleti elnökhöz Nagybecskerekre küldendők.

835-1.1

Steckenpferd liliumtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.14

V. 4930/1908. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett szerbkereszturi **jegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen jegyzői állással 1600 kor. törzsfizetés, 200 kor. irodai, 200 kor. utiátalány, 1563 □-öl területű kertnek tehermentes élvezete, a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak, végül 4 szoba s a szükséges mellékhelyiségekből álló szabad lakás használata van egybekötve.

A kellőleg felszerelt folyamodványok **f. évi szept 30-ig** nyújtandók be hozzám.

Törökkanizsa, 1908. évi szept. 10.

836-2.1

Tallián Emil,
főszolgabíró.

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

olvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) **A nagybecskereki pályaudvarra:**
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
 Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:**
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
 Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) **A nagybecskereki pályaudvarról:**
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:**
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
 Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
 Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
 Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
 Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

MUST

dr. Brájjer Lajos
= szöllőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a ház mesternél).

822-x.3

Tánciskola megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó utolsó felében felnőttek részére egy esteli, kisebbek részére egy délutáni zártkörű

táncanfolyamot

nyitok.

Jelentkezni a beiratkozás céljából már most lehet Fendler József ur. üzletében és nálam szeptember hó 22-étől lakáson a Pest-szállodában. — A n. é. közönség pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Katz S. Sándor,
okl. táncitanító.

834-3.1

Fektor

az egyetlen

hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatása.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt. Üvege 80 fillér.

„KOLUMBUS” vegyészeti gyár részvénytársaság
Budapest, VIII., József-utca 16—18.

3137/1908. sz.

819-22

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény!

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság közhírré teszi, hogy a nagybecskereki határban fekvő „Katincze“ elnevezésű 1245 hold 523 □-öl kincstári ingatlan haszonbérbeadása tárgyában **f. évi szept. 21-én** és a következő napokon **reggel 8 órai** kezdettel a Katincze birtokon épült tanyán nyilvános árverést tart.

A fentebb említett 1245 hold 523 □-öl területű ingatlan 2 holdas parcellákra osztva adatik haszonbérbe 1908. évi okt. hó 1-től 1909. évi szept. hó 30-ig, vagyis egy évre.

Ebből 1045 hold 323 □-ölet kizárólag nagybecskereki, 66 holdat kizárólag felső-muzslyai, 66 holdat kizárólag zsigmondfalvai és 66 holdat kizárólag lázár földi lakosok kapnak.

Kikiáltási ár katasztrális holdanként 40 korona, a maximális haszonbér holdanként 50 korona, mely összeget, ha az árverés alkalmával többet ajánlanak meg, sors-huzás útján fog eldöntetni, hogy azt ki kapja meg.

Az árverésen csakis oly egyének vehetnek részt, kinek állami adója az 50 kor-t meg nem haladja, ugyanazért köteles minden árverelő az árverés alkalmával községi bizonylattal vagy adókönyvecskével igazolni, hogy állami adója 50 kor. alól van.

Az ingatlan 1/4-ed részben őszi kalászos, 1/4-ed részben tavaszi kalászos, 1/4-ed részben kapás és 1/4-ed részben takarmánynövényekkel lesz vethető. A bérbevett területet alberletbe, vagy feles művelésre kiadni tiltva van s ez szerződésességét képez s a bérlet azonnali elvesztését vonja maga után. A haszonbér két-két részletben fizetendő és pedig a fele az árverés alkalmával azonnal, másik fele 1909. évi április hó 1-én a nagybecskereki kir. adóhivatalba. Egy és ugyanazon egyén 5 kat. hold területnél többet nem vehet bérbe.

Részletes feltételek alólirott m. kir. kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármely nap megtekinthetők. Szeptember 21-én reggel először a felsőmuzslyai, azután a zsigmondfalvai, azután a nagybecskerekiek részére kijelölt parcellák jönnek árverés alá.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 5.
M. kir. kincstári ispánság.

V. 3354/1908. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött gyulai **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetnek. Ezen orvosi körhöz Gyáia székhelyen kívül Szerbkeresztur és Oszentiván községek tartoznak.

Ezen állással a székhelyen lévő természetbeni lakás és kert élvezésén kívül a törvényileg megállapított fizetés és a már megállapított, esetleg a törvényhatóság által később megállapítandó látogatási díjak járnak.

Felhivom ennél fogva azon okleveles orvosokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **f. évi október hó 5-éig** nálam adják be.

Törökkanizsa, 1908. évi szept. 4.

816-3.3

Tallián Emil,
főszolgabíró.

**Irodai
gyakornoknők**
= azonnali belépésre
kezdő fizetéssel =
kerestetnek.
Bővebbet a kiadóhivatalban.
775-x.10

13228. sz. 1908.

833-2.1

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel temesvári Szent-Mihály

országos vásár

1. é. szept. 24-től bezárólag szept. 28-ig

fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szept. 24-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1908. évi szeptember hó 1-én.

A városi főkapitányságtól:

BEÉ FERENC, főkapitány.

7232/1908. tkvi sz.

827-11

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvészék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Hausz József lugosi lakos végrehajtatónak Tiopu Koriolánné sz. Rózsa Gizella ruszkabányai lakos végrehajtatást szenvedő elleni 105 kor. 70 fillér tőkekövetelés s jár. iránti ügyében egy a csatlakozottnak tekintendő dr. Végh Lajos 6 kor. 44 fillér és 7 kor. 68 fillér, továbbá Sternlicht Sámuel 1000 kor. tőke s jár.-ból álló követelés kielégítése végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvészék területén levő nagybecskereki 581. sz. tkjvben A I 1. sorsz. 1021-1022. hrsz. a. felvett 360 □-öl területű beltelekből és az azon épült 632. ö. i. sz. házból Rózsa Gizellát megillető jutalék 3852 korona 75 fillér kikiáltási árban **1908. évi október 2-ik (második) napjának d. e. 10 órájkor** ezen kir. törvészék árverelő helyiségében megtaftandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérte senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 385 kor. 27 fill. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszékek könyvi irattárában és Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törv. sz. mint tkvi hatóságnál 1908. évi július hó 24.

Rektorisz,
kir. törvészéki bír.

826/1908. sz.

A perjámosi főszolgabíroságtól.

Pályázati hirdetmény.

Most rendszeresített Pészak községi **orvosi állásra** pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása: 1. Évi fizetés 1400 kor. 2. Látogatási díj nappal 1 kor., éjjel 2 kor. 3. Halottkémlesi díj 40 fillér.

Megjegyzem, hogy a községben van egy uradalom, egy szeszgyár és hogy 33 család kilátásba helyezte azt, hogy a megválasztandó orvost 660 kor. évi fizetés mellett házi orvosnak fogadják.

A megválasztandó orvos kézi gyógytár engedélyezéseért folyamodhat.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy felszerelt kérvényeiket **f. évi okt. 10-ig** címre a perjámosi főszolgabírosághoz adják be.

A megválasztandó orvos a torontalmegyei orvosok nyugdíj-intézetébe belépni köteles.

Perjámos, 1908. évi szeptember 7.

Keresztes,
th. főszolgabíró.

825-2.2

4841/1908. V. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontalmegye törökkanizsai járáshoz tartozó Csóka községben a községi **jegyzői állás** elhalálozás folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve: 1. Készpénzfizetés 1814 kor. 50 fill. 2. Napi- és utiátalánya 80 kor. 3. Ha a székhelyen kívül tartozik ujoncozási vagy más kiküldetésbe menni, nappalra napidija 6 kor., ha éjjel is távolmaradni kénytelen, napidija 10 korona, ezenkívül vasuton II-od, gőzhajón az I-ső oszt. jegy illeti meg. 4. Szabad lakás, házi kerttel, udvar és istálló használatával, melytől az adót a község fizeti. 5. Egy fel hold parti föld haszonélvezete, adó- és tehermentesen. 6. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői képesítésük és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szept. 30-ig** adják be.

Később beérkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Törökkanizsa, 1908. szeptember 5.

Tallián Emil,
főszolgabíró.

826-21

7670/1908. sz. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járáshoz tartozó Kumán és Tarras községekből álló **kumáni körorvosi állásra** pályázatot hirdetnek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-c. 9. §-a, illetőleg az 1876: XIV. t.-c. 145. §-a értelmében felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat is feltüntető kérvényüket **f. évi okt. 11-ig** hozzám terjeszszék be. A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választást később meghatározandó napon fogom megtartani.

A körorvos javadalmazása az 1908: XXXVIII. t.-c. 10. §-a értelmében 1600 kor. évi fizetés s törvényhatósági jóváhagyás alatt álló évi 100 kor. személyi pótlék, 300 kor. lakbér, továbbá Kumán község részéről évi 40 kor. utiátalány. Látogatási díj nappal 1 korona, éjjel 2 kor. s mindkét községben a bizonyítványok kiállításáért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete. Kumán községben az orvos ingyen köteles a husvizsgálói teendőket teljesíteni.

Megjegyzem, hogy a megválasztandó körorvos köteles a vármegyei orvosi nyugdíj-egyletbe lépni.

Törökbecse, 1908. évi szept. 1.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

823-3.2

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja az iskolai idény beálltával a helybeli és vidéki nagyrészt közönségnek legjobb minőségű fiú és leány gyermekcipőit a következő hallatlan olcsó árak mellett:

Jó erős szeges füzös és gombos cipő fiúk vagy leányok részére 29-től egész 34-ik számig páronként **K. 5.-**
Fiú bergsteiger-cipők 34-től 39-ik számig **K. 6.50**

Nagyon ajánlom az **amerikai formájú gyermekcipőmet**, melyek kényelmesek és tartósak. Kepes arjegyzéket ingyen és bérmentve küldök, ugyszintén kívánatra választékokat.

363-50.34

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
 A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorché, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
 Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
 Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóshorszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és meghülés egyéb következményeivel legismertebb népszerű.
 Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

583-104.14 Főszékhelyén
 Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
 Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
 A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírását és védjegyet
 elidőttől kizárólagos kérem.

Nagybecskereken Kallner József és Benkovich Mihály gyógyszer-táraiban kapható.

STOCK Cognac Medicinal szavatoit valódi borpárlat Camis & Stock gőzpároló telepéből BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

615-40.8

Akar megházasodni?

Hölgyekről, köztük vannak testi hibékkel, vagy törvénytelen gyermekkel bírók is) kiknek hozományja 500-100,000 kor. közt változik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra a kalmár fejéket szerezzünk. Csak az az irjandó címre, kikéket a gyors házasság nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-104-19

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
 HAZAI
 GYÁRTMÁNYŰ
 OKMÁNY, IRÓ ÉS
 FOGALMI PAPIROK
 KAPHATÓK MINDEN JOBB
 PAPIRKERESKEDÉSSEN

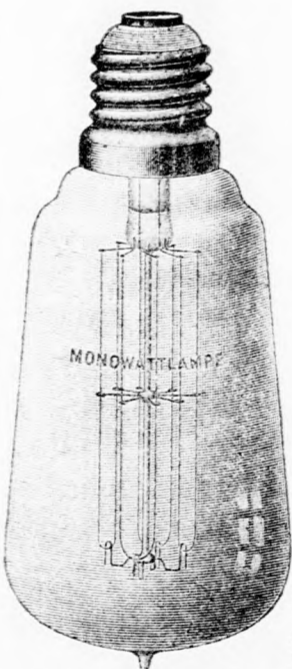
34-49.37

Legfinomabb CSEMEJE-SZŐLLŐ

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből kapható Uri-utca 3. sz. a.
 Kilója 16 krajcár.

612-x.

„MONOWATT” fémfonal-lámpa,

körülbelül egy watt gyertyánként,
 70% áram-megtakarítás,
 és a többi hasonló gyártmányokhoz képest azzal a nagy előnnyel bír, hogy minden irányban ég.

Nagy raktár:

ROSENFELD L.,
 üveg- és porcellán-üzletében.

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is, régi zongorákat, ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítás, hangolást stb.

WEISSER ADON,
 orgona-építő és zongorahangoló,
 a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.
 NAGYBECSKEREK,
 Gizella-part 6. 650-12.12

TÉLI SZŐLLŐRE

előjegyzések elfogadtatnak
 Uri-utca 3. sz. alatt.
 791-x.8

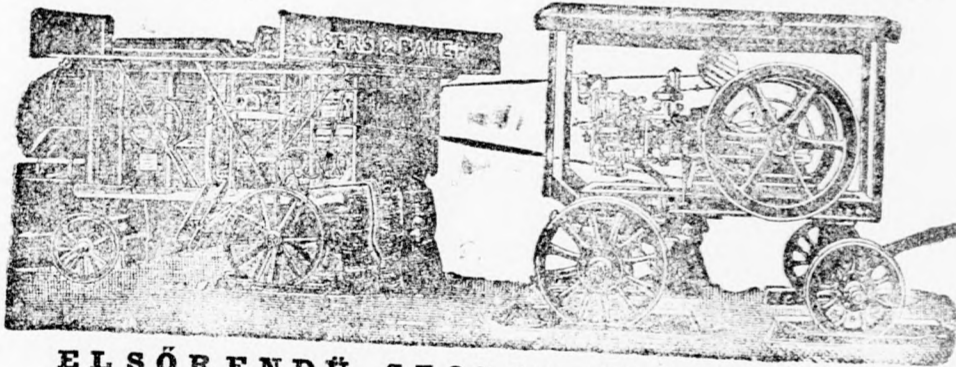
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok,
 benzinmotorok,
 szivógázmotorok.

A jelenkor legelőcsőbb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szésvasszós	8 HP. cséplő szerelvény
Magosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. " "
Papp János Ihárosbereny	8 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "
Hj. Pál István, Órda (Boglár mellett)	4 HP. " "

Takács Imre	malomtulajdonos, Pászó 75 HP. szivógázmotor
Stenger Vilmos	Nagytopolovecz 50 HP.
Rosmann Samu	Mocs (Kolosm.) 40 HP.
Herczeg József	Magyarbányhegyes 30 HP.

és még számos nagy uradalomba. 83-5134

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
 SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT
 rendkívül üdítő asztali víz.
 ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

lyógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemé-
 dence idült hurutjairól, húgykő- és fővényképződésnél, a lég-
 utak és a kiváló szűrőszervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá-
 sunak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong Buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.
 Nagybecskereki főlerakat: WEHNER JÓZSEF ügynöksége. Kapható
 Schesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden
 fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-153.116

HÁZELADÁS.

A Petrovics-utcai 1071. sz. ház
 (vételár 4500 korona) jutányos
 :: fizetési feltételek mellett ::
 eladó.
 Tisztviselőnek ajánlható.
 NAGYBECSKEREKI TAKARÉK- ÉS ELŐ-
 LEG-EGYLET MINT RÉSZV.-TÁRSASÁG.

782-33